УДК 355.232.2:796.093.6(075.8)

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-2.6>**А. М. Одеров**

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту
Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

А. В. Чудик

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичної підготовки та особистої безпеки
Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Н. В. Макогончук

кандидат педагогічних наук, доцент,
старший викладач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Г. І. Гончар

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

А. І. Воронін

викладач кафедри тактики
командно-штабного факультету
Національної академії Національної гвардії України

ОБҐРУНТУВАННЯ СУТНІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РОЗРОБЛЕННЯ СУЧАСНОЇ НОРМАТИВНОЇ БАЗИ З ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ІНСТИТУЦІЙ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Натепер актуальна уніфікація та розроблення сучасної нормативної бази, програм підготовки майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців) різних інституцій сектору безпеки й оборони України й програм їхнього професійного навчання в напрямі фізичної та спеціальної фізичної підготовки.

Головною метою дослідження є обґрунтування сутнісних характеристик розроблення сучасної нормативної бази з фізичної підготовки для майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій і вікових груп) інституцій сектору безпеки й оборони України з урахуванням змістової частини прийомів і дій їхньої професійної діяльності.

У результаті теоретичного дослідження обґрунтовано сутнісні характеристики розроблення сучасної нормативної бази з фізичної підготовки для майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій) інституцій сектору безпеки й оборони України з урахуванням змістової частини прийомів і дій їхньої професійної діяльності. Під час обґрунтування змісту фізичних вправ для майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій) інституцій сектору безпеки й оборони України на основі змісту прийомів і дій їхньої професійної діяльності досліднику необхідно послідовно виконати такий алгоритм:

1) визначити сукупність відносно незмінних і достатніх для розв'язання рухового завдання тренувань, які необхідні для виконання завдань за призначенням майбутніми офіцерами (військовослужбовцями й правоохоронцями) інституцій сектору безпеки й оборони України в різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності й використати отримані відомості для визначення техніки виконання експериментальної фізичної вправи;

2) вивчити зміст відомчих керівних документів (нормативно-правових актів), які регламентують змістову частину й відповідну нормативну базу, що забезпечує виконання контрольних вправ майбутніми офіцерами (військовослужбовцями й правоохоронцями різних категорій і вікових груп) інституцій сектору безпеки й оборони України в системі їхньої професійної підготовки й розв'язання відповідних рухових завдань;

3) дослідити вплив результатів контрольних вправ в умовах бойової підготовки на організм майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій і вікових груп) інституцій сектору безпеки й оборони України в системі їхньої професійної підготовки;

4) розробити техніку фізичної вправи з урахуванням техніки виконання вправи в умовах бойової підготовки;

5) організувати процес навчання майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій і вікових груп) інституцій сектору безпеки й оборони України досліджуваної (експериментальної) групи розробленій фізичній вправі, а наприкінці навчання – виконання її з максимальною ефективністю;

6) визначити ступінь кореляції результатів виконання експериментальної фізичної вправи з результатами виконання вправи в умовах бойової підготовки, які були взяті до уваги під час розроблення експериментальної фізичної вправи;

7) у випадку, якщо коефіцієнт кореляції між значеннями результатів виконання фізичної вправи й значенням результатів контрольного виконання вправи в умовах бойової підготовки попадає в діапазон значень від 0,51 і вище, перейти до визначення (розроблення) оцінних параметрів (нормативної бази) результатів розробленої експериментальної фізичної вправи; якщо коефіцієнт кореляції сягає показника нижче 0,5 – скорегувати техніку виконання експериментальної фізичної вправи й з урахуванням цього організувати процес навчання досліджуваних експериментальної групи.

Ключові слова: військовослужбовці, кореляційний аналіз, майбутні офіцери, нормативна база, спеціальна фізична підготовка, стандарти, фізичні вправи, фізична підготовка.

Постановка проблеми. Під час виконання завдань за призначенням представники інституцій сектору безпеки й оборони України нерідко знаходяться на межі фізичних і психічних навантажень, що потребує відповідного рівня сформованості професійних компетентностей. Ураховуючи вище зазначене, простежується актуальність фізичної та спеціальної фізичної підготовленості представників зазначеної вище групи населення. Крім цього, важливий пошук і розроблення (конструювання) прикладних педагогічних методик (технологій), форм і методів, які сприятимуть формуванню в представників інституцій сектору безпеки й оборони України (далі – СБОУ) необхідного рівня фізичної підготовленості, що забезпечує успішне виконання ними службово-бойових (оперативних) завдань.

Крім цього, натеper актуальна уніфікація та розроблення сучасної нормативної бази, програм підготовки майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців) різних інституцій СБОУ й програм їхньої професійної підготовки в напрямі фізичної та спеціальної фізичної підготовки. Включення в зміст фізичної та спеціальної фізичної підготовки представників інституцій СБОУ, зокрема майбутніх офіцерів, нових вправ прикладної спрямованості забезпечить прискорене, стійке й ефективне формування в них професійних компетентностей, які необхідні для виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності. Зазначене вище підкреслює актуальність обраного напрямку наукової розвідки й практичну її складову частину.

Дослідження виконано відповідно до планів науково-дослідних робіт: кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки й спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, кафедри фізичної підготовки й особистої безпеки Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (2020–2021 рр.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Моніторинг сучасної науково-методичної та спеціальної літератури в обраному напрямі дослідження дозволив визначити ряд учених: О. Хацаюка [1], Н. Височіну, О. Федоренко, В. Ворону [3], В. Шемчука, Н. Вербіна, О. Нестерова, М. Василенка, Є. Малахова [4] та інших фахівців (Д. Грищенко, Г. Сухораду, А. Турчинова, Ю. Фіногенова, О. Ярещенко), які у своїх працях викладали актуальні питання організації системи фізичної підготовки майбутніх офіцерів різних інституцій СБОУ.

Під час дослідно-аналітичної роботи нашу увагу привернули наукові праці К. Пантелєєва [4], Н. Височіної, О. Іванченко, С. Карасевича, А. Леоненка, О. Кравченко [5], В. Шемчука, О. Хацаюка [6; 8], А. Одерова, В. Климовича, Р. Підлейтечука, В. Добровольського, М. Корчагіна [7], О. Моргунова, в яких окреслені основні напрями розроблення нормативної бази (впровадження сучасних фізичних вправ, функціональних комплексів і технічних засобів навчання) з фізичної підготовки для представників різних інституцій СБОУ. Крім цього, в результаті системного аналізу увагу членів науково-дослідної групи привернули відповідні відомчі керівні документи (нормативно-правові акти) [9–12], які регламентують організацію фізичної підготовки у вищих військових навчальних закладах (закладах освіти зі специфічними умовами навчання), що готують кадри для інституцій СБОУ.

Відповідно до результатів моніторингу науково-методичної та спеціальної літератури встановлено, що питанню обґрунтування сутнісних характеристик розроблення сучасної нормативної бази (окремих фізичних вправ) для майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій і вікових груп) інституцій СБОУ з урахуванням змістової частини прийомів і дій їхньої професійної діяльності присвячена недостатня кількість науково-методичних праць. Це потребує подальших наукових досліджень і підкреслює

актуальність і практичну складову частину обраного напрямку наукової розвідки.

Мета статті – обґрунтувати сутнісні характеристики розроблення сучасної нормативної бази з фізичної підготовки для майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій і вікових груп) інституцій СБОУ з урахуванням змістової частини прийомів і дій їхньої професійної діяльності.

Для досягнення мети дослідження заплановано розв'язати такі завдання:

- провести моніторинг науково-методичної та спеціальної літератури в напрямі організації системи фізичної підготовки майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців) різних інституцій СБОУ;
- здійснити аналіз відомчих керівних документів (нормативно-правових актів), які регламентують організацію фізичної підготовки у вищих військових навчальних закладах (закладах освіти зі специфічними умовами навчання), що готують кадри для інституцій СБОУ;
- провести аналіз спеціальної науково-методичної літератури (моніторинг Інтернет-ресурсів) у напрямі розроблення нормативної бази з фізичної підготовки для представників різних інституцій СБОУ;
- обґрунтувати сутнісні характеристики розроблення фізичних вправ (сучасної нормативної бази) для майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців) інституцій СБОУ з урахуванням змістової частини прийомів і дій їхньої професійної діяльності.

Під час теоретичного дослідження були використані такі методи: ідеалізації, формалізації, аксіоматичні, історичні й логічні, сходження від конкретного, досвід організації фізичної підготовки майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій і вікових груп) різних інституцій СБОУ, досвід розроблення нормативної бази з фізичної та спеціальної фізичної підготовки для представників інституцій СБОУ тощо.

Виклад основного матеріалу. Теоретичне дослідження організовано у два етапи (вересень 2020 – травень 2021 рр.). Упродовж першого етапу (вересень – грудень 2020 р.) створено науково-дослідну групу, до якої увійшли провідні учені й практики (А. Одеров, А. Чудик, Н. Макогончук, Г. Гончар, А. Воронін), а також здійснено аналіз науково-методичної та спеціальної літератури (моніторинг Інтернет-ресурсів) в обраному напрямі наукової розвідки.

Нами встановлено, що завдання та сенс прикладних (спеціальних) фізичних вправ, зміст яких враховує суть прийомів і дій, характерних для професійної діяльності представників інституцій СБОУ, можуть бути визначені, якщо відомі об'єктивні вимоги до спеціалізації (спеціальності) май-

бутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій).

Ураховуючи вище зазначене, вважаємо, що обґрунтування прикладних (спеціальних) фізичних вправ (функціональних комплексів), зміст яких враховує суть прийомів і дій, характерних для відповідної професійної діяльності майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій) інституцій СБОУ, пов'язано з дослідженням факторів їхньої професійної діяльності та її об'єктивних умов, що зумовлюють вимоги до їхньої фізичної та спеціальної фізичної підготовленості.

У динаміці другого етапу дослідження (січень – травень 2021 р.) відповідно до результатів, отриманих під час попереднього етапу, членами науково-дослідної групи (далі – НДГ) встановлено, що «фізична вправа» – це рух чи дія, яка використовується для розвитку фізичних якостей, органів і систем, а також для формування та удосконалення рухових навичок. Щодо представників інституцій СБОУ, «фізична вправа» – це рухова дія чи сукупність рухових дій, які виконуються з метою покращення фізичного стану військовослужбовців (правоохоронців) різних категорій і вікових груп та які призначені для розв'язання інших завдань їхньої службово-бойової (оперативної) діяльності з урахуванням закономірностей рухової діяльності.

Аналізуючи вище зазначені визначення, встановлено, що в їх основі лежить поняття рухової дії чи руху, спрямованого на розв'язання відповідного рухового завдання. Різноманітні способи розв'язання рухових завдань заведено називати технікою фізичних вправ. Варто зауважити, що в основі кожного способу виконання фізичної вправи лежить сукупність взаємопов'язаних рухів. Крім цього, рухова дія складається з окремих рухів, однак не всі рухи однаково важливі. У зв'язку із чим розрізняють:

- основу (базу) техніки рухів, основну доміную (провідну) ланку й деталі техніки, де основа техніки є сукупністю щодо незмінних і достатніх для розв'язання рухових завдань рухів;
- основну доміную (провідну) ланку техніки, яка є найважливішою та вирішальною частиною в техніці відповідного способу виконання рухового завдання, а деталі техніки є другорядними особливостями руху, які не порушують його основного механізму (основи техніки).

Беручи до уваги той факт, що фізичні вправи є основним засобом фізичної підготовки, а фізична підготовка своєю чергою є однією з основних предметів (дисциплін) бойової підготовки представників інституцій СБОУ, необхідно зауважити й на відповідному визначенні, яке характеризує бойову підготовку, а саме – організований процес навчання та виховання, який має на меті надати

структурним підрозділам інституцій СБОУ можливість максимально й ефективно використовувати сукупність усіх відомостей, прийомів і навичок, що необхідні для виконання завдань за призначенням. Іншими словами, це комплекс спланованих, організованих, систематично й практично проведених заходів, які забезпечують навчання та виховання особового складу, що уможливорює якісне виконання ними завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

Таким чином, доцільний висновок, що фізичні вправи, що призначені для фізичної та спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців і правоохоронців різних інституцій СБОУ, повинні бути руховими діями або сукупністю таких дій, які виконуються ними з метою покращення показників рівня фізичного розвитку індивіда з урахуванням закономірностей рухової діяльності, необхідної для виконання завдань за призначенням. Відповідно до вище зазначеного вважаємо, що для обґрунтування доцільності впровадження та застосування відповідної фізичної вправи в системі фізичної підготовки представників інституцій СБОУ необхідно здійснити аналіз змісту прийомів і дій, які характерні для відповідної спеціальності (спеціалізації) майбутніх офіцерів (військовослужбовців, правоохоронців різних категорій і вікових груп) різних інституцій СБОУ. Для цього необхідно проаналізувати зміст відомчих керівних документів та інших нормативно-правових актів, що регламентують (забезпечують) процес професійної (бойової) підготовки військовослужбовців (правоохоронців) різних категорій, у напрямі змістової частини контрольних вправ із бойової підготовки, які в основі містять виконання певних (спеціальних) рухових завдань.

Надалі відповідно до задуму теоретичного дослідження нами вивчено вплив відповідних (спеціальних) контрольних вправ бойової підготовки (прийомів і дій, які властиві для відповідної спеціальності й спеціалізації) на організм майбутніх офіцерів, військовослужбовців і правоохоронців різних інституцій СБОУ в системі їхньої професійної підготовки. У результаті дослідно-аналітичної роботи, аналізу спеціальної науково-методичної літератури [1; 6; 8–12] членами НДГ були отримані дані про вплив прийомів і дій професійної діяльності представників інституцій СБОУ на їх організм. Крім цього, нами класифіковано цей вплив за такими показниками (параметрами): обсяг фізичного навантаження та інтенсивність фізичного навантаження. Варто підкреслити, що ці відомості в майбутньому будуть становити відповідний практичний інтерес під час визначення параметрів фізичного навантаження безпосередньо в процесі відпрацювання (тренування) фізичних вправ. Крім цього, в ході спосте-

реження за виконанням військовослужбовцями й правоохоронцями (майбутніми офіцерами) різних інституцій СБОУ контрольних вправ з основних предметів бойової підготовки (відповідних прийомів і дій) нами було виділено основу техніки рухів, основну (домінівну) ланку й деталі техніки.

Відповідно до отриманої інформації доцільно перейти до алгоритму розроблення техніки фізичної вправи з урахуванням системи виконання вправи в системі бойової підготовки (освітнього процесу майбутніх офіцерів). Після розроблення техніки фізичної вправи найбільш раціональним способом експериментальної (практичної) її перевірки є педагогічний експеримент із перевірки ефективності розробленої експериментальної вправи.

Надалі з учасниками експериментальної групи необхідно здійснити процес навчання розробленої фізичної вправи, тобто провести ознайомлення, розучування та вдосконалення. Крім цього, необхідно визначити терміни й особливості процесу навчання з урахуванням змісту етапів бойової підготовки військовослужбовців і правоохоронців (освітнього процесу майбутніх офіцерів) інституцій СБОУ.

Наприкінці педагогічного експерименту досліджуваним експериментальною групою необхідно виконати розроблену фізичну вправу з максимальною ефективністю (за мінімальний час, на максимальну кількість чи максимальну вагу тощо). Після отримання числового результату потрібно здійснити оцінку ступеню кореляції результатів виконання експериментальної фізичної вправи в порівнянні з результатами виконання вправи в системі бойової підготовки, що ляже в основу розроблення змісту фізичної вправи для точного й правдивого вираження залежностей між перемінними величинами.

У науковому колі прийнято, що при коефіцієнті кореляції від 0,51 та вище зв'язок між значеннями результатів виконання фізичної вправи й значенням результатів виконання вправи в умовах бойової підготовки буде свідчити про високу її ефективність. Це забезпечить розвиток фізичних якостей і прикладних рухових навичок у досліджуваних майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців) різних інституцій СБОУ, що в майбутньому забезпечить ефективне виконання ними завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності. І навпаки, якщо коефіцієнт кореляції між значенням результатів виконання фізичної вправи й значенням результатів виконання вправи в умовах бойової підготовки попадає в діапазон значень від 0,5 і нижче, в тому числі якщо він приймає негативне значення, то в такому випадку доцільно констатувати про неефективність розробленої фізичної вправи, після чого виникає необхідність скорегу-

вати техніку виконання експериментальної фізичної вправи. Крім цього, за таких умов доцільна також організація педагогічного експерименту по-новому, а наприкінці його необхідно перевірити кореляційний взаємозв'язок між значенням результатів виконання фізичної вправи й значенням результатів в умовах бойової підготовки.

Варто зауважити, що у випадку, коли коефіцієнт кореляції між значенням результатів виконання фізичної вправи й значеннями результатів виконання вправи в умовах бойової підготовки знаходиться в межах значень від 0,51 і вище, доцільний перехід до наступного кроку дослідження – визначення оцінних параметрів (критеріїв оцінювання) результатів експериментальної фізичної вправи. Для визначення ефективних та інформативних критеріїв оцінювання (оцінних параметрів) результатів виконання фізичної вправи можливе використання різних методів, які слід застосувати з урахуванням вікових груп, а також статевих відмінностей досліджуваних майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців) інституцій СБОУ, а саме:

- метод багатомірного аналізу [13];
- метод аналізу 10% кращих результатів у кожній віковій групі [14];
- метод багатомірного кореляційного аналізу з подальшим знаходженням рівняння множинної лінійної регресії [15].

З метою розрахунку показників математичної статистики рекомендуємо використовувати засоби аналізу даних, вмонтованих у програму Microsoft Excel [16]. Для прикладу, інструмент аналізу даних «кореляція» дозволяє, ввівши вхідний інтервал початкових даних (згрупованих за стовпчиками й строками), обрахувати й сформулювати результати кореляційного аналізу між досліджуваними показниками у вигляді таблиці.

Своєю чергою інструмент аналізу «описова статистика» дозволяє доступним способом (вказавши вхідний інтервал масиву даних) отримати

такі параметри: середнє значення, стандартна похибка, медіана, мода, стандартне відхилення, дисперсія вибірки, ексцес та асиметричність, інтервал, мінімальне й максимальне значення вибірки, а також сума й кількість значень (приклад описової статистики наведено в табл. 1).

Отримані дані також можуть використовуватися під час статистичної математичної обробки результатів дослідження.

Висновки і пропозиції. У результаті теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи обґрунтовані сутнісні характеристики розроблення сучасної нормативної бази з фізичної підготовки для майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій) інституцій СБОУ з урахуванням змістової частини прийомів і дій їхньої професійної діяльності.

Отже, під час обґрунтування змісту фізичних вправ для майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій) інституцій СБОУ на основі змісту прийомів і дій їхньої професійної діяльності досліднику необхідно послідовно виконати такий алгоритм:

1) визначити сукупність щодо незмінних і достатніх для розв'язання рухового завдання рухів, які необхідні для виконання завдань за призначенням майбутніми офіцерами (військовослужбовцями й правоохоронцями) інституцій СБОУ в різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності й використати отримані відомості для визначення техніки виконання експериментальної фізичної вправи;

2) вивчити зміст відомих керівних документів (нормативно-правових актів), що регламентують змістову частину й відповідну нормативну базу, яка забезпечує виконання контрольних вправ майбутніми офіцерами (військовослужбовцями й правоохоронцями різних категорій і вікових груп) інституцій СБОУ в системі їхньої професійної підготовки, й уможливають розв'язання відповідних рухових завдань;

Таблиця 1

Приклад описової статистики експерименту формування готовності майбутніх офіцерів-правоохоронців до застосування заходів фізичного впливу (сили) в системі їхньої спеціальної фізичної підготовки до дій у різних умовах службово-оперативної діяльності [17]

Параметри	Кг до початку експерименту (n = 60)	Кг наприкінці експерименту (n = 60)	Ег до початку експерименту (n = 61)	Ег наприкінці експерименту (n = 61)
Об'єм вибірки	60	60	61	61
Мінімум	1	1	1	1
Максимум	4	4	4	4
Інтервал	3	3	3	3
Сума	174	168	173	146
Середнє	2,9	2,8	2,8361	2,3934
Медіана	3	3	3	2
Дисперсія	1,0068	1,0102	0,706	0,8093

3) дослідити вплив результатів контрольних вправ в умовах бойової підготовки на організм майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій і вікових груп) інституцій СБОУ в системі їхньої професійної підготовки;

4) розробити техніку фізичної вправи з урахуванням системи виконання вправи в умовах бойової підготовки;

5) організувати процес навчання майбутніх офіцерів (військовослужбовців і правоохоронців різних категорій і вікових груп) інституцій СБОУ досліджуваної (експериментальної) групи розробленій фізичній вправі, а наприкінці навчання – виконання її з максимальною ефективністю;

6) визначити ступінь кореляції результатів виконання експериментальної фізичної вправи з результатами виконання вправи в умовах бойової підготовки, які були взяті до уваги під час розроблення експериментальної фізичної вправи;

7) у випадку, якщо коефіцієнт кореляції між значеннями результатів виконання фізичної вправи й значенням результатів контрольного виконання вправи в умовах бойової підготовки попадає в діапазон значень від 0,51 і вище, перейти до визначення (розроблення) оцінних параметрів (нормативної бази) результатів розробленої експериментальної фізичної вправи; якщо коефіцієнт кореляції сягає показника нижче 0,5, скорегувати техніку виконання експериментальної фізичної вправи й з урахуванням цього організувати процес навчання досліджуваних експериментальної групи.

Членами науково-дослідної групи рекомендується використання отриманих результатів під час розроблення сучасної нормативної бази з фізичної підготовки представників інституцій СБОУ. Перспективи подальших досліджень в обраному напрямі наукової розвідки передбачають розроблення функціональних комплексів (відповідної нормативної бази) зі спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів (військовослужбовців) Збройних Сил України.

Список використаної літератури:

1. Хацаюк О.В. Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Вип. 65. Т. 2. Класичний приватний університет, 2019. С. 144–155.
2. Vysochina N., Fedorenko O., Vorona V. Problems of physical training and sports in the Armed Forces of Ukraine. *Black sea scientific journal of academic research*. № 46 (3). Southern Caucasus Scientific journals, 2019. P. 4–9.
3. Шемчук В.А., Вербин Н.Б., Нестеров О.С., Василенко М.М., Малахов Є.В. Педагогічна модель удосконалення спеціальної фізичної підготовленості майбутніх офіцерів засобами службово-прикладних єдиноборств. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Вип. 71. Т. 2. Класичний приватний університет, 2020. С. 241–248.
4. Пантелєєв К.В. Методичні аспекти фізичної підготовки військовослужбовців країн НАТО та вдосконалення системи фізичної підготовки персоналу державної прикордонної служби України. *Збірник наукових праць Національної академії ДПСУ*. Серія: педагогічні науки. Хмельницький, 2016. № 1 (3). С. 115–126.
5. Височіна Н.Л., Іванченко О.М., Карасевич С.А., Леоненко А.В., Кравченко О.С. Перспективи впровадження у систему фізичної підготовки майбутніх офіцерів інституцій сектору безпеки і оборони України сучасних тренажерних засобів. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ, 2021. Вип. 80. С. 69–73.
6. Шемчук В.А., Хацаюк О.В. Обґрунтування нормативних основ Настанови з фізичної підготовки у Збройних силах України. 2020. Vol. 1. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/monographs/article/view/3129>. DOI: 10.36074/i-ndpvnpnsdr.ed-1.01 (дата звернення: 14.04.2021).
7. Одеров А.М., Климович В.Б., Підлейтечук Р.В., Добровольський В.Б., Корчагін М.В. Особливості організації та змістове наповнення систем фізичної підготовки у Збройних Силах держав-членів НАТО та України. *Український журнал медицини, біології та спорту*. Миколаїв, 2020. № 2. Т. 5. С. 271–282.
8. Моргунов О.А., Хацаюк О.В. Удосконалення нормативної бази навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» майбутніх офіцерів Національної поліції України та поліцейських різних категорій. *Сучасні технології в галузі фізичного виховання, спорту, фізичної терапії та ерготерапії*. 2021. Вип. 11. С. 227–240.
9. Про затвердження Інструкції з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України : Наказ МВСУ від 13 жовтня 2014 р. № 1067 / Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1375-14#Text> (дата звернення: 22.05.2021).
10. Про затвердження Тимчасової настанови з фізичної підготовки у Збройних Силах України : Наказ ГШЗСУ від 11 лютого 2014 р. № 35 (НСТ-Т 01.035.001-2013 (01)). *Українська федерація військового фітнесу*: вебсайт. URL: <https://ufmf.org.ua/wp-content/uploads/2019/02/Тимчасова-настанова-з-фізичної-підготовки-у-Збройних-Силах-України.pdf> (дата звернення: 22.05.2021).

11. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : Наказ Міністра внутрішніх справ України від 26 січня 2016 р. № 50 / Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#n17> (дата звернення: 17.04.2021).
12. Про затвердження Змін до Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : Наказ Міністра внутрішніх справ України від 21 січня 2020 р. № 51 / Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-20#Text> (дата звернення: 19.04.2021).
13. Репіна І.М. Таксономічний аналіз ефективності формування та використання активів підприємства. *Формування ринкової економіки*. 2011. № 26. С. 440–457.
14. Демьяненко Ю.К. Взаимосвязи величины нормативных требований и регулярных тренировок в физической подготовке. *Сборник тезисов докладов итоговой научной конференции ВИФК*. 1984. Вып. 1. С. 155–164.
15. Голіков А.П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2006. С. 55–56.
16. Нелюбов В.О., Куруца О.С. Основи інформатики. Microsoft Excel 2016 : навчальний посібник. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2018. 58 с.
17. Єлісєєва О.С., Хацаюк О.В. Модель формування готовності майбутніх офіцерів Національної поліції України до застосування заходів фізичного впливу (сили) у різних умовах службово-оперативної діяльності: звіт наук.-дослідн. роб. Харків : ХНУВС, 2020. С. 37–38.

Oderov A., Chudyk A., Makohonchuk N., Honchar H., Voronin A. Substantiation of essential characteristics of development of modern normative base on physical training of future officers of institutions of sector of Security and Defense of Ukraine

Today it is important to unify and develop modern regulations, training programs for future officers (servicemen and law enforcement officers) of various institutions of the Security and Defense Sector of Ukraine (SDSU) and their training programs in the field of physical and special physical training.

The main purpose of the study is to substantiate the essential characteristics of developing a modern regulatory framework for physical training for future officers (servicemen and law enforcement officers of different categories and age groups) of SDSU institutions, considering the content of techniques and actions of their professional activities.

As a result of theoretical research, the essential characteristics of development of modern normative base on physical training for future officers (servicemen and militiamen of different categories) of SDSU institutions are substantiated considering a semantic part of receptions and actions of their professional activity. When substantiating the content of physical exercises for future officers (servicemen and law enforcement officers of different categories) of SDSU institutions on the basis of the content of techniques and actions of their professional activity, the researcher must consistently perform the following algorithm: 1) determine the set of relatively constant and sufficient to solve the motor task movements that are necessary to perform tasks assigned by future officers (servicemen and law enforcement officers) of the SDSU institutions in different conditions of combat (operational) activities and use the information to determine the technique of experimental exercise; 2) to study the content of departmental guiding documents (normative legal acts), which regulate the content part and the corresponding normative base, which ensures the performance of control exercises by future officers (servicemen and law enforcement officers of different categories and age groups) SDSU institutions in the system of their professional training, and which provide the solution of the corresponding motor tasks; 3) to investigate the impact of the results of control exercises in the conditions of combat training on the body of future officers (servicemen and law enforcement officers of different categories and age groups) of SDSU institutions in the system of their professional training; 4) to develop the technique of physical exercise taking into account the technique of performing the exercise in the conditions of combat training; 5) to organize the process of training future officers (servicemen and law enforcement officers of different categories and age groups) of SDSU institutions of the studied (experimental) group in the developed physical exercise, and at the end of training – to perform it with maximum efficiency; 6) to determine the degree of correlation of the results of the experimental exercise with the results of the exercise in combat training, which were taken into account during the development of the experimental exercise; 7) if the correlation coefficient between the values of the results of the exercise and the value of the results of the control exercise in combat training falls in the range of values from 0,51 and above, proceed to the definition (development) of evaluation parameters (regulatory framework) of the results of the experimental exercise; if the correlation coefficient reaches less than 0,5 – adjust the technique of experimental exercise and with this in mind to organize the learning process of the subjects of the experimental group.

Key words: *servicemen, correlation analysis, future officers, normative base, special physical training, standards, physical exercises, physical training.*